

([https://www.facebook.com/ujkor.hu/?](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts)

[fref=ts](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts))

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

BESZÁMOLÓ A KLEBELSBERG ÉS KORA CÍMŰ KONFERENCIÁRÓL

Szerző: [Várdai Levente](https://ujkor.hu/content/author/levente_vardai) (https://ujkor.hu/content/author/levente_vardai)

2022-11-04 (<https://ujkor.hu/content/beszamolo-a-klebelsberg-es-kora-cimu-konferenciarol>)

Az első világháborút (<https://ujkor.hu/content/haborus-hetkoznapok-vi-manyos-konferencia-az-elso-vilaghaboruro>) és a trianoni békeszerződést (<https://ujkor.hu/content/horthy-miklos-es-trianoni-bekeszerzodes>) követően az 1912-ben Pozsonyban alapított Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem új otthonát néhány éves budapesti tartózkodást követően – az 1921. évi XXV. törvény <https://www.magyarszakirodalom.hu/leggyorsabb-utjara> alapján Pécs (<https://ujkor.hu/content/pecs-nya-evszazadai-orszagos-helyismereti-konferencia-pecsett>) adta. A tervekkel szemben hosszútávúra sikerült az univerzitás elhelyezése, hiszen az 1923-as tanévkezdéstől a mai napig egyetemi képzés zajlik a városban. Erre emlékezve a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar (<https://btk.pte.hu/hu>), a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltár (<https://leveltar.pte.hu/>) és az MTA PAB Város- és Helytörténeti Munkabizottsága (<https://www.tab.mta.hu/pecsi-teruleti-bizottsag/esemenyek/hely-embere-az-ember-helye>) tudományos konferenciát szervezett *Klebelsberg és kora* címmel, melyre 2022. október 5–7. között a Pécsi Akadémiai Bizottság Székházában került sor. Az összesen hét szekcióból álló szakmai rendezvényt és a hozzá kapcsolódó kiállítást az egyetem Centenárium Programsorozatának (<https://pte.hu/hu/centenarium/programok>) részeként és támogatásával szervezték meg.

A *Klebelsberg és kora* című konferencia hivatalos plakátja

A százéves ünnepi alkalomra tekintettel a köszöntők sorát **Miseta Attila** (https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=2038), a PTE rektora kezdte meg, aki hangsúlyozta, hogy a felsőoktatásban mindig voltak nehézségek, ám Klebelsberg Kuno egy olyan periódusban alkotott maradandót, mely szinte kilátástalannak tűnt. A Centenárium Programirányító Bizottság részéről **Fedeles Tamás** (<https://ujkor.hu/content/oktatas-kutatas-tehetsegondozas-interju-fedeles-tamassal>), a PTE rektorhelyettese nyitotta meg a konferenciát, kiemelve, hogy a tanácskozás új kutatási eredmények megosztásának terepe tud lenni, amely emellett hozzájárulhat a Klebelsberg tevékenységét értékelő diskurzushoz is. Az érdeklődő közönséget ezt követően **Bene Krisztián** (<https://ujkor.hu/content/franciaorszag-masodik-vilaghaborus-tortenetek-kutatoja-interju-bene-krisztiannal>), a PTE BTK dékánhelyettese üdvözölte. Beszédében rámutatott arra, hogy bár nehézségek közepette történt meg az Erzsébet Tudományegyetem Pécsre költözése, a lépés azonban jó döntésnek bizonyult, hiszen az egyetemi képzés azóta is folyamatos. Házigazdaként **Font**

Márta (<https://btk.pte.hu/hu/munkatarsak/prof-dr-font-marta-az-mta-oradsc>), a Pécsi Akadémiai Bizottság alelnöke, a PTE BTK professor emeritája mondott köszöntőbeszédet, melyben elmondta, hogy az egyetem újjáélesztésének 100. évfordulója mellett a konferencia szinte napra pontosan Klebelsberg Kuno -ának 90. évfordulóján kerül megrendezésre, mely ezáltal a <https://www.facebook.com/ujkor.hu/?ref=ts> <https://www.instagram.com/ujkor.hu/> <https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo30>

A konferencia megnyitója: Miseta Attila, Fedeles Tamás (<https://ujkor.hu/lexikon/fedeles-tamas>), Bene Krisztián (<https://ujkor.hu/lexikon/bene-krisztian>), illetve Font Márta köszöntői. Fotó: Acél Róbert

EURÓPAI ÉS MAGYAR FELŐOKTATÁS A HOSSZÚ 19. SZÁZADBAN

A felvezető beszédek után a tanácskozást Szögi László (<https://ujkor.hu/content/leveltarak-es-egyetemtortenetek-interju-szogi-laszloval>) (c. egyetemi tanár, ny. főigazgató, ELTE Könyvtár és Levéltár) nyitotta meg *Magyarországi felsőoktatási intézmények az egyetemek európai hálózatában* című előadásával. Felkérése az európai felsőoktatás 19. századi helyzetének ismertetésére irányult, hogy ezáltal a 20. század előzményei, a korábban elindult folyamatok bemutatásra kerüljenek. Ennek az időszaknak az új egyetemek alapítása és a hallgatói létszám növekedése adja főbb jellemzőit. Az európai panoráma megrajzolását követően az előadás második felében a korabeli magyar felsőoktatás helyzete került ismertetésre.

<https://ujkor.hu/content/aktualisan-a-dualizmusrol-podcast->
<https://www.facebook.com/ujkor.hu/?>
 beszámoló) során a lemaradást ledolgozva kiépült az egyetemi
 inf <https://www.instagram.com/ujkor.hu/>
 struktúra és városok versengtek azért, hogy náluk kapjon elhelyezést
 az új egyetem. Az előadás megadta a kiinduló alapot ahhoz, hogy a
 korabeli viszonyoknak megfelelően a pécsi egyetem ügyét a hallgatóság el
<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznrZ1sRGBJPaqo3Q>
 tudja helyezni.

Szögi László (<https://ujkor.hu/lexikon/szogi-laszlo>) előadása. Fotó: Acél
 Róbert

A bevezető előadások sorát folytatva Schwendtner Tibor
 (https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=3312) (egyetemi
 tanár, EKKE Filozófia Tanszék) tartotta meg *Weszely Ödön és a német egyetemi
 hagyomány* című prezentációját. A filozófus szintén két részre tagolt előadásában
 azt mutatta be, hogy Weszely Ödön – aki az egyetem Pécsre
 (<https://ujkor.hu/content/osszefogas-kooperacio-ertekteremtes-a-pecs->

varostörténeti-atlasz-bemutatója) kerülését követően a bölcsészet, nyelv- és
 f nettudományi kar első dékánja volt – hogyan kapcsolódott a német egyetemi
 hagyományokhoz. A felsőoktatás humboldti modelljének feltárását követően
 (https://www.facebook.com/ujkor.hu/?ref=fs) (amelynek fontos része az egyetemi autonómia és önállóság mellett a kutatás és a
 tanítás (https://www.instagram.com/ujkor.hu/) (https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1ago3Q) (https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1ago3Q))
 (https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1ago3Q) (https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1ago3Q))
 utatott emellett arra az érdekes 19. századi mintázatra, hogy a háborús
 vereséget követően sok országban a felsőoktatás fejlesztésére törekedtek, így a
 klebelsbergi koncepciót nem tekinthetjük előzmény nélkülinek.

Schwendtner Tibor előadása. Fotó: Acél Róbert

FOLYTONOSSÁG ÉS MEGSZAKÍTOTTSÁG: AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/>)

 (<https://www.instagram.com/ujkor.hu/content/torteneszgeneracio-klebsberg-uj-rendszere>)

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

 OSZKAR-AZ-INDEXEN) ÉS KLEBELSBERG ÚJ RENDSZERE

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

A konferencia második napjának bevezető előadását **Ujváry Gábor** (<https://ujkor.hu/content/interju-ujvary-gaborral>) (intézetvezető, VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár; főiskolai tanár, tanszékvezető, Kodolányi János Egyetem) tartotta meg „*Kultúra nélkül nincs Magyarország*”. *Klebelsberg Kuno útja a kultuszminiszterséig* címmel. Előadásában a konferencia névadó alakját, az 1875–1932 között élő és 1922–1931 között vallás- és közoktatásügyi miniszterként működő politikust mutatta be. A kutató Klebelsberg életútjának kezdeti szakaszára, fiatalkorára, neveltetésére és pályakezdésére fókuszálva kiemelte azokat a tapasztalatokat, melyek nagy hatással voltak a későbbi kultuszminiszter tevékenységére.

Klebelsberg a dualizmusban (<https://ujkor.hu/content/dualizmusrol-uj-kontextusban-beszamolo-magyar-tortenelmi-tarsulat-nyari-taborarol>) végigjárta a hivatali ranglétrát, megismerte a magyar közigazgatás működését, mely a későbbiekben kimondott hasznára vált a viszonyokhoz kiválóan alkalmazkodó politikusnak. Érdekesség, hogy 1914-től a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban már a népiskolaépítési programon és a frissen alapított pozsonyi egyetem fejlesztésén munkálkodott, ami a világháború utáni szakmai tevékenységéhez biztosított számára nagy tapasztalatot.

A Klebelsberg fiatalkorát feltáró előadást követően szintén egy olyan államférfiúi karakter került a középpontba, aki a szekció címéhez igazodva a folytonosságot képviselte a régi és az új politikai rendszer között. **Dévényi Anna** (<https://mcc.hu/szemely/dr-devenyi-anna>) (Mathias Corvinus Collegium, Debreceni Képviselő) előadásában, mely a *Korszakváltás és nemzetépítés – Kornis Gyula, a klebelsbergi oktatáspolitikai spiritus rectora* címet viselte, megfogalmazta, hogy a piarista tanár, aki egyben tudományos és politikusi tevékenységet is folytatott, több szempontból is megkerülhetetlen alakja a korszak oktatásügyének. Kornis a pozsonyi egyetem kiépítésében dékánként is fontos szerepet vállalt. Ezt követően Klebelsberg munkatársa, az Országos Közoktatási Tanács tagja és 1927–1931 között államtitkára volt. Dévényi előadásában a filozófiával és pedagógiával foglalkozó tudós programadó írásait mutatta be, melyből kiderült, hogy Kornis szükségesnek tartotta egy egységes irányadó elv alkalmazását a kultúrpolitikában. Az előadó által válogatott és elemzett idézetekből kitűnt, hogy Kornis elgondolásai összhangban voltak Klebelsberg nézeteivel, továbbá fontos szellemi bázisát adták az 1920-as évek kultúrpolitikájának.

Jobbról balra: Dévényi Anna, Ujváry Gábor és Gózszy Zoltán előadásai. Fotó: Acél Róbert

Lévén a konferencia egyben a PTE Egyetemi Levéltárának XIX. levéltári konferenciája (<https://ujkor.hu/content/felsooktatas-trianon-utan-a-pte-egyetemi-leveltar-xviii-leveltari-napi-konferenciaja>) is volt, kiemelt szerepet kapott a közgyűjtemények története.

Gózszy Zoltán (<https://btk.pte.hu/hu/munkatarsak/dr-habil-gozsy-zoltan-phd>) (egyetemi docens, PTE BTK Történettudományi Intézet; igazgató, Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára) *Levéltárak és levéltárügy Klebelsberg korában* című előadásában arról értekezett, hogy a jogász végzettségű, de történelmi érdeklődéssel rendelkező Klebelsberg – aki 1917 és 1932 között a Magyar Történelmi Társulat (<https://ujkor.hu/content/a-magyar-tortenelmi-tarsulat-első-elnoke-grof-miko-imre>) elnöke volt – minisztersége alatt miként alakult a levéltárak helyzete. A politikus, mintegy gyújtópontként fellépve, új irányokat szabott, új feladatokat jelölt ki és ezek ellátására új intézményeket hozott létre. Az 1923-ban létrehozott *Levéltári Közlemények* is Klebelsberg támogatásával állt a szakma szolgálatába, mely máig létező és elismert folyóirat. A kultuszminiszter célja volt a tudományos kutatómunkán alapuló kulturális tevékenység kialakítása és felerősítése. Kiderült az is, hogy a vidéki levéltárakra kevesebb ráhatást tudott gyakorolni Klebelsberg, mert azok a Belügyminisztérium alá tartoztak.

EGYETEMVÁROS – EGYETEM ÉS VÁROS

A tanácskozást megszakító rövid kávészünet után bevezető előadásával **Pilkhoffer Mónika** (<https://ujkor.hu/content/amikor-az-embernek-a-foglalkozasa-a-hobbija-interju-pilkhoffer-monikaval>) (egyetemi docens, PTE BTK Történettudományi Intézet) következett. Előadása, mely *A vidéki egyetemek infrastrukturális különbségei* címet viselte, arra tett kísérletet, hogy a három vidéki tudományegyetem (Pécs (<https://ujkor.hu/content/pecs-torok-kori-multja-bizonyitja-hogy-tortenelmet-nem-nagy-trendek-hanem-mindennapi-emberi>))

dontések-irjak), Szeged (<https://ujkor.hu/content/emlekerme-a-100-eves-szegedi-manyegyetem-tiszteletere>) és Debrecen (<https://ujkor.hu/content/hit-mestarto-ereje-debrecen-aranykora-deri-muzeumban>) infrastrukturális különbségeit hasonlítsa össze. A tágabb kontextus mellett, az infrastruktúra fogalmát szűkebben értelmezve, csak olyan épületekre fókuszált, melyekben oktatás vagy irodák működtek. A cikkben kiemelte, hogy mindegyik város sokat tett az egyetem elhelyezéséért, ennek ellenére kezdetben az egyetemi karok szétszórtan helyezkedtek el a városok területén olyan épületekben, amelyek a dualizmus korában más funkció ellátására épültek. Palkóffy megállapította, hogy Debrecenben a Református Kollégium fontos előzménynek számított. Szeged (<https://ujkor.hu/content/szte-440-100>) hamar felismerte, hogy az egyetem lehorgonyozása a meglévő és megfelelő épületektől függ, míg Pécs (<https://ujkor.hu/content/kinek-kavehaz-kinek-kocsmakozeposztaly-es-az-alsobb-osztalyok-szorakozasa-pecsett-az-1920-ekben>) az 1920-as években azzal volt elfoglalva, hogy az egyetemnek átengedett épületek hiányát a közoktatásban rendezze.

Vajda Tamás (<https://u-szeged.hu/oktatas/vitamin-felfedezesenek/szakmai-oneletrajz>) (levéltárvezető, SZTE Egyetemi Levéltár) már egy konkrét példán keresztül foglalta össze az egyetem és a város kapcsolatát, egymásra gyakorolt hatását. A *Város és egyetem Szegeden* című előadását azzal kezdte, hogy Kolozsvár (<https://ujkor.hu/content/kolozsvar-700-mult-jelen-es-jovo>) és Szeged kapcsolata korábbra tehető, mint a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Szegedre költöztetésének időszaka. 1920 januárjában Somogyi Szilveszter, Szeged polgármestere ajánlatot tett az egyetemnek, hogy költözzön városukba, mely végül be is következett. Klebelsberg kultuszministerségének idején nagyarányú fejlesztéshez jutott az egyetem az óriási állami támogatásnak köszönhetően.

A kutató mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy a Horthy-korszak (<https://ujkor.hu/content/horthy-miklos-kormanyzo-valasztasa-1920-marcius-1>) Magyarországának legnagyobb állami beruházása a szegedi egyetem felépítése volt, mely a térségre nagymértékű gazdaságélénkítő hatást gyakorolt.

Jobbról balra: Pilkhoffer Mónika (<https://ujkor.hu/lexikon/pilkhoffer-monika>), Vajda Tamás, Molnár László és Lengvári István előadásai. Fotó: Acél Róbert

Folytatódott a város és egyetem kapcsolatának vizsgálata, csak a helyszín körülhatárolása változott **Lengvári István** (<https://leveltar.pte.hu/content/oneletraiz-lengvari-istvan>) (igazgató, PTE Egyetemi Levéltár) előadásában, mely a *Város és egyetem Pécs* címet viselte. Bemutatója elején kijelentette, hogy Szegeddel ellentétben a dunántúli városra nem „rázúdult” (azaz gyorsan oda költözött) az egyetem, hanem 1923-ig volt idő a költözés alapos előkészítésére. Előadásában Lengvári egyetemi forrásokra támaszkodva, de a város szemszögéből mutatta be az egyetemi folyamatot. A vidéki egyetemvárosok közül Pécs bírt a legkisebb lakossággal, így az egyetem elhelyezése és fejlesztése önkormányzati szinten nagyobb kihívást jelentett. A városi és az egyetemi infrastruktúra fejlesztése kéz a kézben járt a tárgyalt időszakban. A helyi lakosok szempontjából az egészségügyi ellátás javulása mellett a társadalmi élet szempontjából is színesedés és fejlődés köszöntött be az egyetem idetelepülésével, és ha felmerült az egyetem bezárásának ötlete, akkor az a helyi társadalom tiltakozását váltotta ki.

E szekció záró előadására **Molnár László** (<https://semmelweis.hu/leveltar/altalanos-informaciok/munkatarsak/>) (igazgató, SE Központi Levéltár) vállalkozott, aki *Fejlesztés és stagnálás. A Testnevelési Főiskola és a budapesti orvoskar Klebelsberg minisztersége idején* címmel a vidéki egyetemek mellett két fővárosi példán keresztül tárta fel a korabeli felsőoktatási intézmények helyzetét. Az orvosi kar történetének ismertetése során kitért a női hallgatók felvételének kérdéskörére. A Magyar Királyi Testnevelési Főiskolát 1925-ben Klebelsberg Kuno közbenjárására hozták létre. Elhelyezésével kapcsolatban érdekes adalék az egyetemköltözések témaköréhez, hogy 1928-ig, a Tanítóképző Intézet Szegedre költözéséig egy épületben működtek. A fennmaradt gazdag fotóarchívumnak köszönhetően – mely további kutatásra is érdemes – Molnár jól illusztrálva tudta bemutatni a Testnevelési Főiskola hétköznapijait, ahol kezdetben Sík Sándor is oktatott, sőt a cserkészlet mint külön tantárgy szerepelt a képzésben.

(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/>)

előadásában **Kerepeszki Róbert** (<https://ujkor.hu/content/az-akertol-daranyi-kalmanig-intervju-kerepeszki-roberttel>) (egyetemi docens, DE BTK

nelmi Intézet) az aktuálpolitika és az egyetem viszonyrendszerének megújulását kezdte meg *A „tudomány fellegvárából” közéleti „csatatér” – Az egyetem mint a politizálás színtere a Horthy-korban* című előadásával. Bevezetőjében

leszögezte, hogy a „politizáljon-e az ifjúság?” kérdéskör nem napjainkban merül fel először, már a 19. században is jelentős kérdésnek számított. Éppen ezért előadásának idejét kibővítette a 19. század második felére. Ekkor az új tudományok (mint a szociológia vagy a közgazdaságtan) aktuális példákat hoztak elő az egyetemi képzés során, ezáltal a hallgatók gondolatvilága közelebb került a társadalmi problémákhoz. Másrészt beindult az egyetemek tömegesedése – nem a 20. századi mértékben, de mégis jelentősen nőtt a hallgatói létszám –, és jelentőssé vált a köztisztviselők képzése. Ezek és a válságszituáció mind hozzájárultak ahhoz, hogy az egyetemi ifjúság közel kerüljön az aktuálpolitika kérdéseire, mely folyamat a nemzetközi trendbe illeszkedett. Újfajta diákcsoporthozjárások jelentek meg, a bajtársi egyesületek, melyek az agressziót a hétköznapiak részévé tették.

Az aktuálpolitika és az egyetem kapcsolatának egy szűkebb részterületét tárta fel *Gömbös Gyula és Klebelsberg Kuno díszdoktori címe – szakmapolitikai kapcsolataik tükrében* című előadásában **Vonyó József** (https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=2924) (c. egyetemi tanár, PTE BTK Történettudományi Intézet). Előadása elején tisztázta a díszdoktori cím fogalmát, illetve, hogy milyen tevékenységért adományozták oda. Itt két variációt különíthetünk el; egyik esetben a tudományos eredmények elismeréseként, máskor az intézmény támogatásáért végzett tevékenységért ítelték meg e címet. Bár a korszak magyar egyetemein már felmerült az az érv, hogy aktív politikusokat ne tüntessenek ki díszdoktori címmel, Klebelsberg 1925-ben ünnepélyes keretek között vehette azt át, míg Gömbös az 1936-ban odaítélt címet betegsége miatt már nem tudta átvenni.

Történelmi szempontból Vonyó előadásának kiemelkedő eleme volt, hogy összehasonlította a jobboldali radikális Gömbös és a konzervatív Klebelsberg személyiségét, politikusi célkitűzéseit és a tudományhoz fűződő kapcsolataikat.

Jobbról balra: Kerepeszki Róbert (<https://ujkor.hu/lexikon/kerepeszki-robort>),
Raposa Vivien és Vonyó József előadásai. Fotó: Acél Róbert

A szekció utolsó előadását Raposa Vivien (<https://independent.academia.edu/VivienRaposa>) (PhD-hallgató, PTE BTK Történettudományi Intézet) tartotta meg, aki doktori kutatási témájára alapozva prezentációjának *A pécsi egyetemisták politikai megmozdulásai a két világháború között* címet adta. Kapcsolódva Kerepeszki Róbert (<https://ujkor.hu/lexikon/kerepeszki-robort>) előadásához, az egyetemi bajtársi egyesületek helyi tevékenységét ismertette, viszont a számos szervezet közül kizárólag a *Turul Bajtársi Szövetség*, a *Foederatio Americana* és a *Délvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete* tevékenységére fókuszálva, mert ezek voltak a korszakban a legjelentősebbek. Ismertette ezen bajtársi egyesületek viszonyulását a revízió kérdéséhez, mely érdekes módon nem volt egységes. Ezt követően a bajtársi egyesületek harcát tárta fel, mely a numerus clausus végrehajtására és szigorítására irányult. Egyik eszközük volt a memorandum-tevékenység, így 1923-ban, 1933-ban és 1937-ben is kidolgozták a követeléseiket tartalmazó jegyzéket. Másik akciójuk a tanórai bojkott volt, ahol erőszakos cselekményektől sem riadtak vissza.

A HALLGATÓSÁG ÉS MOBILITÁSA A KORSZAKBAN

Rövid vitát és kávészünetet követően a hallgatói mobilitás témakörét Zeidler Miklós (<https://ujkor.hu/content/kulpolitika-es-kozgondolkozás-interju-zeidler-miklossal>) (egyetemi docens, ELTE BTK Történeti Intézet; tudományos főmunkatárs, ELKH BTK Történettudományi Intézet) vezette fel *Az egyetemi numerus clausus végrehajtása – a felvételi eljárások tanulságai* címet viselő előadásával. A numerus clausus (<https://ujkor.hu/content/kiállítás-a-numerus-clausus-notorteneti-aspektusairól>) és az antiszemitizmus a Horthy-korszak megértésének egyik kiemelkedő témaköre, így a történeti kutatásoknak fontos részét képezi. Zeidler előadásának bevezetésekor a téma kutatásának

historiográfiai előzményeit vonultatta fel, melynek többnyire a politikai háttér és intézmények miatt az erkölcsi elmarasztalás részét képezte. A törvény bevezetésének hátterében meghúzódó indokok között a társadalmi feszültség csillapításának szándéka is megtalálható volt. Ám a különböző módokon értelmesebben be(nem)tartott törvény hatására az egyetemeken újratermelődött az intézményi oklevélviszonyok csak a legjobbakat vették fel. Így a felvételi eljárásoknál évente ismétlődő konfliktusok alakultak ki, elsősorban a bajtársi egyesületek szervezésében. Előadásának második felében egy esettanulmányt mutatott be, amely az 1935. évi fővárosi orvoskari felvételi vonatkozásában vizsgálta a numerus clausus végrehajtását. Ezen a mélyfúrásán keresztül a téma kutatásának módszertani nehézségeire is fény derült.

A konferencia Kissné Bognár Krisztina (https://veritasintezet.hu/hu/munkatarsak/foigazgato/altalanos-es-tudomanyos-foigazgato-helyettes/leveltarvezeto/1948-horvath-andrej)

(levéltárvezető, VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár) *Intézmények közötti hallgatói mobilitás a mezőgazdasági felsőoktatásban a két világháború közötti időszakban* című előadásával folytatódott, melyben az előadó szűkebb területen belül vizsgálta a mobilitás kérdéskörét. Az 1920 és 1945 közötti időszakra kiterjedő statisztikai vizsgálat friss eredményét mutatta be az előadás, melyet megelőzően azonban kitért a mezőgazdasági felsőoktatás történetének vázlatos ismertetésére is. A kutató az intézményi keret és hálózat változásai miatt a forrásanyag (például törzskönyvek) vizsgálatának nehézségeire hívta fel a figyelmet. Az előadás során elhangzott a mezőgazdasági hallgatói mobilitás lehetséges okai között az, hogy 1920-tól az állami állások betöltéséhez szükségessé vált az egyetemi oklevél, így a korábban esetleg megszerzett akadémiai végzettséggel tovább kellett tanulni. Ugyanakkor a kutatás eredményei alapján elmondható, hogy az akadémiai oklevél nem volt előfeltétele az egyetemi felvételinek.

Jobbról balra: Zeidler Miklós (https://ujkor.hu/lexikon/zeidler-miklos), Kissné Bognár Krisztina és Árvai Tünde (https://ujkor.hu/lexikon/arvai-tunde) előadásai.

Fotó: Acél Róbert

A szekció, illetve a konferencianap záró prezentációjára **Árvai Tünde** (<https://www.facebook.com/ujkor.hu/>) (egyetemi tanársegéd, DE BTK Történelmi Intézet) is részt vett, aki *Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Magyar Nők Egyesülete* címmel tartotta meg előadását. Az 1921-ben alakult *International Federation of University Women* tagja, a női diplománás nők mobilizációjának elősegítése volt a célja. Ösztöndíjprogramokkal és kutatástámogatásokon keresztül. A szervezet magyar egysége 1926-ban alakult meg, ám közel tíz évig csak Budapesten működött. 1934-ben Magyarországon tartották meg a nemzetközi szervezet kongresszusát, így ebből az alkalomból Debrecenben, Szegeden és Pécsen is létrejött egy-egy vidéki csoport. Árvai előadásának második felében két példát hozott arra – Arató Amália és Kol Erzsébet személyében –, hogy a szervezet miként támogatta a női kutatók mobilizációját. További eredményeik közé tartozott a segélyezés, ösztöndíjrendszer működtetése, nemzetközi kutatásokba való bekapcsolódás, formális és informális kapcsolatok erősítése és a *Magyar Női Szemle* 1935–1940 közötti kiadása.

OKTATÓK ÉS PROFESSZOROK

A konferencia harmadik napját **Kiss Zsuzsanna** (<https://tatk.elte.hu/munkatarsak/kiss-zsuzsanna>) (intézetigazgató, egyetemi docens, ELTE TáTK Szociológia Intézet) kezdte meg *A hazai tudáselit kutatások helye a nemzetközi és a magyar elitkutatási hagyományban* című előadásával. Ebben a szekcióban az egyéni egyetemi oktatói életutak kerültek középpontba, melynek bevezetéseként Kiss előadása feltárta, hogy jelenleg milyen tendenciák tapasztalhatóak a nemzetközi és hazai elitkutatás területén. Hangsúlyozta, hogy a különböző elitfogalmak konstrukciók, melyek az empirikus kutatáshoz, a megismeréshez szükségesek, így tudatában kell lenni e fogalmak megalkotottságával, elméleti jellegével. Szociológiai megközelítésű előadásában kiemelte, hogy a történettudományban az 1970-es, 1980-as években a strukturális, pozicionális elit fogalomrendszere lett a meghatározó és ezeket használták a gazdasági, egyházi, illetve katonai elit leírásához. A kutatások manapság a struktúrák felől az egyének felé közelítenek és azt vizsgálják, hogy miként sáfárgodtak az elitpozíciókkal rendelkezők. Kovács I. Gábor kutatásai alapján az látszik, hogy a Horthy-korszakban az értelmiségi elit tagjai közül az egyetemi tanárok éltek a legnagyobb mértékben a multipozicionálás eszközével, azaz párhuzamosan több hatalmi pozíciót töltöttek be egyszerre.

Két konkrét helyi életút bemutatásával folytatódott a konferencia **Szeberényi Gábor** (<https://pte.academia.edu/gszebe>) (főigazgató, PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont) *„Tomiban ősz van.” A pécsi (bölcész)professzori kinevezés biográfiai helyiértéke (Holub József és Halasy-Nagy József példáján)* című előadásával. Holub József történész és Halasy-Nagy József filozófus, filozófiatörténész bemutatására azért került sor, mert mindketten a pécsi Erzsébet Tudományegyetem meghatározó alakjai voltak, egyes időszakokban dékánként és rektorként is működtek. Az egyetem Pécsre költözésének korai időszakában nevezték ki őket professzorrá, mely élettörténetükben meghatározó esemény volt, hiszen megszabta pályájuk további vonalát. Rövid életrajzi ismertetést követően Szeberényi számos idézetet és önreflexiót vonultatott fel a két egyetemi oktatótól. Juhász Gyula tollából származik az előadás címében szereplő utalás, mely szerint a vidéki egyetemek professzorai a főváros felé vágyakoznak. Előadása végén arra

hívta fel a figyelmet Szeberényi, hogy a társadalmi státusz nem statikus, hanem elváltozik, ahogy a kapcsolati tőke is, ami a két bemutatott professzori életút kapcsán is elmondható.

(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/>)

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

(<https://www.youtube.com/channel/UC6DAJUgznZ1sRGBJ1aqo3Q>)

Jobbról balra: Kiss Zsuzsanna, Zsidi Vilmos, Szeberényi Gábor és Balogh Ágnes előadásai. Fotó: Acél Róbert

A soron következő előadást **Zsidi Vilmos** (<https://www.uniconvinius.hu/elerhetosegek/zsidi-vilmos/>) (levéltárvezető, BCE Egyetemi Levéltár) *Tanári karrierlehetőségek és karrierpályák az új Közgazdaságtudományi karon az 1920-as években* címmel tartotta meg. Bevezetőjében kutatói kérdésként azt fogalmazta meg, hogy az 1920-ban alakult Közgazdaságtudományi kar – mely alapítása során erősen átpolitizálódott – milyen lehetőségeket nyújtott az ott tanító oktatók számára.

Az egyetemen egykor oktató és kiemelkedő személyiségek ismertetése során kitért arra, hogy Teleki Pál neve lényegében összeforrt a karral, sőt Klebelsberg Kuno és Kornis Gyula is szerepelt a szakoktatók névsorában.

Zsidi a tanárok mozaikos áttekintését követően arra a konklúzióra jutott, hogy a karon való állás nem jelentett kiemelkedő presztízst és átlagos karrierlehetőséget biztosított. Ráadásul az ideiglenes szervezeti jelleg és a takarékoskodási intézkedések révén állandó bizonytalanság volt jellemző. Érdekes adalék, hogy az izraelita tanárok a korszakban végig a helyükön maradhattak, bár kiemelkedő szerephez nem jutottak.

Balogh Ágnes (<https://ajk.pte.hu/hu/munkatarsak/dr-balogh-agnes-phd>) (egyetemi docens, PTE ÁJK Büntetőjogi Tanszék) előadása zárta a szekciót, melynek címe *Irk Albert, a pécsi egyetem első büntetőjogász professzora* volt. Az előadó Irk Albert pályafutását, egyetemi tanári tevékenységét és különösen tankönyvírási

szerepét, izgalmas életútját járta körbe. Rövid egyetemtörténeti összefoglalást tőn rátért Irk pályaképeinek felvázolására, melyből kiderült, hogy 1908-ban Kolozsváron végzett, majd 1910–1911 között a Humboldt Egyetemen tanult. Pécssett közvetközi jogot és büntetőjogot tanított. Tanszékvezetői tevékenysége alatt m andót alkotott azáltal, hogy a kriminológiai kutatások eredményeit összefoglalva, a szöveget alkotta meg. Balogh előadásában hangsúlyozta, hogy Irk tet 1950-ben nyugdíjazták, de szellemiségét a tanszék máig ápolja.

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

EMLÉKEZET ÉS KÖZGYŰJTEMÉNYI PREZENTÁCIÓ

A konferencia utolsó szekcióját **Polyák Petra** (<https://pte.academia.edu/PetraPolyak/CurriculumVitae>) (főlevéltáros, Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára) kezdte meg *Egyetem Pécssett vagy pécsi egyetem? Történeti és emlékezeti narratívák az egyetemtörténet-írásban* című előadásával. Már az elején megfogalmazta: érdekes kettős szerepet hoz és kihívást jelent az, ha az egyetem a kutatása tárgyává saját magát teszi. Hiszen ilyenkor nemcsak rekonstruálja történetét, hanem akaratlanul is instrumentálja. Ha az egyetem történetét kutatjuk, akkor járható út lehet az intézmény emlékezettörténetének vizsgálata, ez a stratégia segíthet szembenézni a narratívákkal és az esetleges mítoszokkal. Polyák előadásában áttekintette a pécsi egyetem emlékezettörténetét és megállapította, hogy jelenleg két mesternarratíva létezik.

Ezt követően került sor a konferencia utolsó tudományos előadására, melyet **Kohári Gabriella** (<https://leveltar.pte.hu/content/munkatarsak>) (segédlevéltáros, PTE Egyetemi Levéltár) tartott meg *Életpálya töredékekben: Vargha Damján hagyatékának rekonstrukciója és forrásértéke két közgyűjteményből* címmel. Az ismert irodalomtörténész, egyetemi tanár és ciszterci szerzetes életútját feltáró előadás két közgyűjteményi forrásbázisra alapozott. A PTE Egyetemi Levéltára és a Ciszterci Rend Zircen rendezés alatt álló, vonatkozó iratállománya jelentette a bemutatás, illetve a forrásanyag alapját. Az előadásból kiderült, hogy az egyes egyetemi tanárok karrierútjának, a gyakran széleskörű társadalmi szerepvállalásuknak a feltárásával izgalmas társadalomtörténeti, egyetemtörténeti és helytörténeti vonatkozású eredményekre juthatunk.

Jobbról balra: Kohári Gabriella, Polyák Petra és Pálmai Dóra előadásai. Fotó: Acél Róbert

Végül a konferenciát **Pálmai Dóra** (<https://m2.mtmt.hu/api/author/10040040>) (könyvtáros, PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont) bemutatója zárta, melyből kiderült, hogy a konferencia témájához kapcsolódó kiállítást hosszútávúra tervezték és egy nemsokára induló virtuális kiállítással is kiegészítik.

A konferencia hivatalos zárását követően a résztvevők átvonultak a bemutatott „Pécs – Debrecen – Szeged. Klebelsberg Kuno és a magyar felsőoktatás” című egyetemtörténeti kiállítás megnyitójára, melyet – szintén a Centenárium Program sorozat részeként – a PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Történeti Gyűjtemények Osztálya rendezett.

Ahogy a fentiekből kiderül, Klebelsberg Kuno rengeteget tett az egyetemi képzés és infrastruktúra fejlesztéséért, mely országos volumenű tevékenysége révén a pécsi egyetem is fejlődött. A legtöbb előadásban előkerült a numerus clausus témaköre, illetve a kultuszminiszter tevékenysége, melyek a szekciók utáni diskusszió során is hangsúlyos szerepet játszottak. A jól felépített konferencia során a tágabb témákat a szűkebb keresztmetszetű, konkrétabb példák követték. A szervezőknek olyan kutatókat sikerült a konferencia ügyének megnyerni, akik az ország különböző egyetemvárosaiban és közgyűjteményeiben tevékenykedve kurrens kutatási eredményeiket mutatták be. Ennek a magas szakmai színvonalnak köszönhetően a hallgatóság alapos körképet kapott Klebelsberggről és korának (felső)oktatás-ügyéről. Nem kell azonban bánkódnia annak sem, akit bár érdekel a témakör, de nem tudott személyesen részt venni, hiszen a konferencia előadásából a jövő év folyamán tanulmánykötet is készül.

Várdai Levente

([https://www.facebook.com/ujkor.hu/?](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts)

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1a9o3Q>)

Támogasson minket!

Munkánkat adója 1%-ával, vagy átutalással segítheti:

Adószám: 18399477-1-41 (Újkor Alapítvány)

Számlaszám: 11714013-20001649-00000000 (Újkor Alapítvány)

(/tamogasson-minket-2)

Címkék: **20. SZÁZAD ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/20-SZAZAD](https://ujkor.hu/cimke/20-szazad))**

20. SZÁZADI MAGYAR TÖRTÉNELEM ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/20-SZAZADI-MAGYAR-TORTENELEM](https://ujkor.hu/cimke/20-szazadi-magyar-tortenelem))

EGYETEM ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/EGYETEM](https://ujkor.hu/cimke/egyetem))

EGYETEMTÖRTÉNET ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/EGYETEMTORTENET](https://ujkor.hu/cimke/egyetemtortenet))

ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/ELSO-VILAGHABORU](https://ujkor.hu/cimke/első-vilaghaboru))

FELSŐOKTATÁS ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/FELSOOKTATAS](https://ujkor.hu/cimke/felsőoktatás))

I. VILÁGHÁBORÚ ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/I-VILAGHABORU](https://ujkor.hu/cimke/i-vilaghaboru))

KIÁLLÍTÁS ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/KIALLITAS](https://ujkor.hu/cimke/kiállítás))

KLEBELSBERG ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/KLEBELSBERG](https://ujkor.hu/cimke/klebelsberg))

KLEBELSBERG KUNÓ ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/KLEBELSBERG-KUNO](https://ujkor.hu/cimke/klebelsberg-kuno))

KÖZGYŰJTEMÉNY ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/KOZGYUJTEMENY](https://ujkor.hu/cimke/kozyujtemeny))

MAGYAR FELSŐOKTATÁS ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/MAGYAR-FELSOOKTATAS](https://ujkor.hu/cimke/magyar-felsőoktatás))

MAGYAR KIRÁLYI ERZSÉBET TUDOMÁNYEGYETEM ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/MAGYAR-KIRALYI-ERZSEBET-TUDOMANYEGYETEM](https://ujkor.hu/cimke/magyar-kiralyi-erzsebet-tudomanyegyetem))

MTA PAB VÁROS- ÉS HELYTÖRTÉNETI MUNKABIZOTTSÁGA ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/MTA-PAB-VAROS-ES-HELYTORTENETI-MUNKABIZOTTSAGA](https://ujkor.hu/cimke/mta-pab-varos-es-helytorteneti-munkabizottsaga))

MTA PÉCSI TERÜLETI BIZOTTSÁGA ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/MTA-PECSI-TERULETI-BIZOTTSAGA](https://ujkor.hu/cimke/mta-pecsi-teruleti-bizottsaga))

OKTATÁSTÖRTÉNET ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/OKTATASTORTENET](https://ujkor.hu/cimke/oktatastortenet))

PÉCS ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PECS](https://ujkor.hu/cimke/pecs))

PÉCSI AKADEMIAI BIZOTTSÁG ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PECSI-AKADEMIAI-BIZOTTSAG](https://ujkor.hu/cimke/pecsi-akademai-bizottsag))

PÉCSI EGYETEM ([HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PECSI-EGYETEM](https://ujkor.hu/cimke/pecsi-egyetem))

 CSI TUDOMÁNYEGYETEM (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PECSI-TUDOMANYEGYETEM)

(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/>)

 PECSI TUDOMÁNYEGYETEM BOLCSESZET- ÉS TÁRSADALMTUDOMÁNYI KAR

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

TÁRSADALMTUDOMÁNYI KAR

 CSI TUDOMÁNYEGYETEM EGYETEMI LEVÉLTÁR (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PECSI-

TUDOMANYEGYETEM EGYETEMI LEVÉLTÁR (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PECSI-TUDOMANYEGYETEM-EGYETEMI-LEVELTAR) (HTTPS://UJKOR.HU/CBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q)

PTE (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE) PTE BTK (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-BTK)

PTE CENTENÁRIUM (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-CENTENARIUM)

PTE CENTENÁRIUMI PROGRAMSOROZAT (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-CENTENARIUMI-PROGRAMSOROZAT)

PTE EGYETEMI KÖNYVTÁR ÉS TUDÁSKÖZPONT (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-EGYETEMI-KONYVTAR-ES-TUDASKOZPONT)

PTE EGYETEMI KÖNYVTÁR ÉS TUDÁSKÖZPONT TÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYEK OSZTÁLYA (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-EGYETEMI-KONYVTAR-ES-TUDASKOZPONT-TORTENETI-GYUJTEMENYEK-OSZTALYA)

PTE EGYETEMI LEVÉLTÁR (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-EGYETEMI-LEVELTAR)

TÁRSADALMTÖRTÉNET (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/TARSADALOMTORTENET)

TRIANON (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/TRIANON)

TRIANONI BÉKE (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/TRIANONI-BEKE)

TRIANONI BÉKEDIKTÁTUM (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/TRIANONI-BEKEDIKTATUM)

TRIANONI BÉKESZERZŐDÉS (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/TRIANONI-BEKESZERZODES)

VÁROSTÖRTÉNET (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/VAROSTORTENET)

VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÁS (HTTPS://UJKOR.HU/CIMKE/VIRTUALIS-KIALLITAS)

Szerző:

VÁRDAI LEVENTE

(HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/AUTHOR/LEVENTE_VARDAI)

TOVÁBBI CIKKEK
(https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts)

(https://www.instagram.com/ujkor.hu/)

(https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZtsRGBI...Q)

(https://ujkor.hu/content/felsokutato... (https://ujkor.hu/content/kenyserpalyan... (https://ujkor.hu/content/osszefogas... (https://ujkor.hu/content/olaszorszag... (https://ujkor.hu/content/90-...)

trianon-utan-a-pte-egyetemi-leveltar-xviii-leveltari-napi-konferenciaja)
 történettudományi-konferencia-az-orszag hazban-a-trianoni-bekediktatum-ratifikalasanak-korulmeveirel)
 kooperacio-ertekeeremes-a-pecs-varostortenetibemutatoja)
 es-magyar-revizio-interju-hamerli-petraval)
 huszadik-mamutt)
 A huszadik MAN (https://ujkor.hu/huszadik-mamu
 Olaszország és a magyar revízió interjú Hamerli Petrával (https://ujkor.hu/content/olaszor
 es-magyar-revizio-interju-hamerli-petraval)
 Kényszerpályán – történettudományi konferencia az ország hazban a trianoni bekediktatum fatiukasasaja ko
 kooperacio-ertekeeremes-a-pecs-varostortenetibemutatoja)
 Kényszerpályán – történettudományi konferencia az ország hazban a trianoni bekediktatum fatiukasasaja ko

90 ÉVE „ÜZENT HADAT” AUSZTRÁLIA AZ EMUKNAK (https://ujkor.hu/content/90-EVE-UZENT-HADAT-AUSZTRALIA-AZ-EMUKNAK)

AZ ARANYBULLA HELYE A MAGYAR JOGTÖRTÉNETBEN

PROGRAMOK

2022 dec

H	K	S	C	P	S	V
28	29	30	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

ÚJKOR.HU
A velünk élő történelem!

Támogasson minket!

Munkánkat adója 1%-ával, vagy átutalással segítheti:
 Adószám: 18399477-1-41 (Ujkor Alapítvány)
 Számlaszám: 11714013-20001649-00000000 (Ujkor Alapítvány)

(/tamogasson-minket-2)

(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts>)

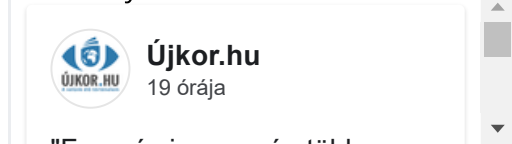

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

Oldal követése

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAjUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

LEGOLVASOTTABB

(<https://ujkor.hu/content/erettsegi-feladatok-es-megoldasok-gyujtemeny-tortenelembol-2005-2016>)

ÉRETTSÉGI FELADATOK

ÉS MEGOLDÁSOK

GYŰJTEMÉNYE

TÖRTÉNELEMBŐL (2005–

([HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/ERETTSEGI-FELADATOK-](https://ujkor.hu/content/erettsegi-feladatok-es-megoldasok-gyujtemeny-tortenelembol-2005-2016)

ES-

MEGOLDASOK-

GYUJTEMENYE-

TORTENELEMBOL-

2005-

2016) 2016)

(<https://ujkor.hu/content/krapusz>)

A „KARÁCSONYI ÖRDÖG”:

KRAMPUSZ ALAKJA A

NÉMET ÉS AZ

ANGOLSZÁSZ

KULTÚRKÖRBEN ([HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/KF](https://ujkor.hu/content/kf)

(<https://ujkor.hu/content/egyhaztol-rockzeneig-interju-csatari-bencevel>)

EGYHAZTOL A

ROCKZENÉIG – INTERJÚ

(<https://www.facebook.com/rockzeneginterju>)

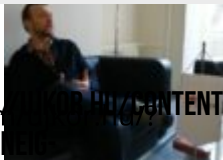

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

SATÁRI BENCÉVEL BENCEVEL

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/
ROCKZENÉIG – INTERJÚ
SATÁRI BENCÉVEL BENCEVEL

(<https://ujkor.hu/content/felboncoltam-oket-igen-tenyleg-egeszsegesek-voltak-josef-mengele-altudomanyos-kiserletei-auschwitzban>)

**„FELBONCOLTAM ŐKET...
IGEN, TÉNYLEG
EGÉSZSÉGESEK VOLTAK.”
– JOSEF MENGELE
ÁLTUDOMÁNYOS
KÍSÉRLETEI**

HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/FE
OKET-
IGEN-
TENYLEG-
EGESZSEGESEK-
VOLTAK-
JOSEF-
MENGELE-
ALTUDOMANYOS-
KISERLETEI-
AUSCHWITZBAN

(<https://ujkor.hu/content/erettsegi-feladatok-es-megoldasok-tortenelembol-angol-nyelven>)

**ÉRETTSÉGI FELADATOK
ÉS MEGOLDÁSOK**

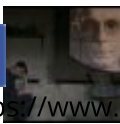

TORTENELEMBOL ANGOL [\(HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/ERETTSE](https://ujkor.hu/content/erettse) [\(https://www.facebook.com/ujkor.hu/?](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?)[fref=ts\)](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?)**ES-****MEGOLDASOK-** [\(https://www.facebook.com/ujkor.hu/\)](https://www.facebook.com/ujkor.hu/)**TORTENELEMBOL****ANGOL-****NYELVEN NYELVEN** [\(https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q\)](https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q) [\(https://ujkor.hu/content/az-orwelli-vilag-az-1984-remiszto-valosagai\)](https://ujkor.hu/content/az-orwelli-vilag-az-1984-remiszto-valosagai)**AZ ORWELLI VILÁG – AZ
1984 RÉMISZTŐ** [\(HTTPS://UJKOR.HU/CONTENT/AZ-](https://ujkor.hu/content/az-orwelli-vilag-az-1984-remiszto-valosagai)**ORWELLI-****VILAG-****AZ-****1984-****REMISZTO-****VALÓSÁGAI VALÓSÁGAI)** [\(/cimke/oktatasi-segedanyag\)](/cimke/oktatasi-segedanyag)

NÉPSZERŰ

FRISS

CÍMKEFELHŐ

**Érettségi feladatok és
megoldások gyűjteménye
történelemből (2005–2016)** [\(https://ujkor.hu/content/erettsegi-feladatok-es-megoldasok-gyujtemenye-tortenelembol-2005-2016\)](https://ujkor.hu/content/erettsegi-feladatok-es-megoldasok-gyujtemenye-tortenelembol-2005-2016)**„Felboncoltam őket... igen,
tényleg egészségesek
voltak.” – Josef Mengele
áltudományos...** [\(https://ujkor.hu/content/felboncoltam-oket-igen-tenyleg-egeszsegesek-voltak-josef-mengele-altudomanyos-kiserletei-auschwitzban\)](https://ujkor.hu/content/felboncoltam-oket-igen-tenyleg-egeszsegesek-voltak-josef-mengele-altudomanyos-kiserletei-auschwitzban)

  Az orwelli világ – az 1984
rémisztő valóságai
(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts>)
 -valosagai)

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

  A 20. század legnagyobb
tömeggyilkosa: a
spanyolnátha
(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)
(<https://ujkor.hu/content/20->

szad-legnagyobb-tomeggyilkosa-
spanyolnatha)

Köszöntő gyanánt: érettségi
feladatok gyűjteménye
(2005–2016)

(<https://ujkor.hu/content/erettsegi-feladatok-gyujtemenye-2005-2016>)

Az utolsó rendi országgyűlés
fordulópontjai

(<https://ujkor.hu/content/az-utolso-rendi-orzaggyules-fordulopontjai>)

fordulopontjai)

TOVÁBB

TÁMOGATÓK

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

(<http://civil.info.hu/web/nea/home>)

MINISZTERELNÖKSÉG

(<http://www.kormany.hu/hu/miniszerelnokseg>)

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

(<https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts>)

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

PARTNEREINK

(<https://institutumfraknoi.hu/>)

([https://www.facebook.com/ujkor.hu/?](https://www.facebook.com/ujkor.hu?fref=ts)

<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

(<http://www.trefort.elte.hu/>)

(<https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznnZ1sRGBJ1aqo3Q>)

(<https://tortenelem.btk.pte.hu/>)

(<http://mhtt.eu/>)

(<https://sites.google.com/view/itzk/kik-vagyunk>)

**Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Történelmi Intézet**

(<https://tortenelem.unideb.hu/>)

(/)

Weboldal készítés és
keresőoptimalizálás
: TrendLine

Solutions

- <http://weblap-grafika.hu>
- <https://www.facebook.com/ujkor.hu/>
- <https://www.instagram.com/ujkor.hu/>
- <https://www.youtube.com/channel/UCBOAJUgznn71sPGB1aoc3Q>
- [Impresszum \(https://ujkor.hu/impresszum-2\)](https://ujkor.hu/impresszum-2)
- [Rólunk \(https://ujkor.hu/rolunk\)](https://ujkor.hu/rolunk)
- [Szerzőknek \(https://ujkor.hu/szerzoknek-2\)](https://ujkor.hu/szerzoknek-2)
- [Honlapszabályzat \(https://ujkor.hu/honlapszabalyzat-2\)](https://ujkor.hu/honlapszabalyzat-2)
- [Hirdetőknek \(https://ujkor.hu/hirdetoknek-2\)](https://ujkor.hu/hirdetoknek-2)
- [Támogasson minket! \(https://ujkor.hu/tamogasson-minket-2\)](https://ujkor.hu/tamogasson-minket-2)